

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 2 juni 2015

Mål nr

Ö 6354-13

KLAGANDE

Subway International B.V.

Adress hos ombudet

Ombud: Advokat Patrick Andersson

Advokataktiebolaget Nordic Law

Box 5043

402 21 Göteborg

MOTPART

Anders Eldebrandt, 511128-8956

Skebokvarnsvägen 185

124 52 Bandhagen

Ombud: Jur.kand. Jonas Stjernquist

ED Juristbyrå AB

Brunnsgränd 4

111 30 Stockholm

SAKEN

Erkännande och verkställighet av utländsk skiljedom

Dok.Id 106041

HÖGSTA DOMSTOLEN	Postadress	Telefon 08-561 666 00	Expeditionstid
Riddarhustorget 8	Box 2066	Telefax 08-561 666 86	08:45-12:00
	103 12 Stockholm	E-post:	13:15-15:00
		hogsta.domstolen@dom.se	
		www.hogstadorstolen.se	

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Svea hovrätts beslut 2013-11-22 i mål Ö 3912-13

Hovrättens beslut

se Bilaga

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Med ändring av hovrättens beslut erkänner Högsta domstolen den av International Centre for Dispute Resolution, New York, den 14 augusti 2012 meddelade skiljedomen i mål 50 114 T 00184 12 mellan Subway International B.V. och Anders Eldebrandt samt förklarar att domen får verkställas i Sverige som en svensk domstols lagakraftäggande dom.

Högsta domstolen ändrar hovrättens beslut även i fråga om rättegångskostnader så att Högsta domstolen befriar Subway International B.V. från skyldigheten att ersätta Anders Eldebrandt för rättegångskostnad i hovrätten och förpliktar Anders Eldebrandt att ersätta Subway International B.V. för rättegångskostnad i hovrätten med 24 000 kr, avseende ombudsarvode, och ränta enligt 6 § räntelagen från den 22 november 2013.

Högsta domstolen förpliktar Anders Eldebrandt att ersätta Subway International B.V. för rättegångskostnad i Högsta domstolen med 13 000 kr, avseende ombudsarvode, och ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för Högsta domstolens avgörande.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

Subway International B.V. har yrkat att Högsta domstolen ska bifalla ansökan om erkännande och verkställighet av den av International Centre for Dispute

Resolution, New York, den 14 augusti 2012 meddelade skiljedomen mellan parterna.

Subway har vidare yrkat att Högsta domstolen ska befria bolaget från skyldigheten att ersätta Anders Eldebrandt för rättegångskostnad i hovrätten och att Anders Eldebrandt ska förpliktas att ersätta Subway för rättegångskostnad där.

Anders Eldebrandt har motsatt sig att hovrättens beslut ändras.

Subway har yrkat ersättning för rättegångskostnad i Högsta domstolen.

SKÄL

1. Subway och Anders Eldebrandt ingick den 2 juni 2010 ett franchiseavtal enligt vilket Anders Eldebrandt skulle driva en Subway-restaurang i Stockholm. Efter det att tvist med anledning av avtalet hade uppstått meddelade International Centre for Dispute Resolution, New York, den 14 augusti 2012 skiljedom i ett skiljeförfarande mellan parterna. Skiljetvisten avgjordes utan att Anders Eldebrandt deltog i förfarandet.
2. Subway har ansökt om att skiljedomen ska erkännas och verkställas i Sverige. Anders Eldebrandt har invänt att han inte har haft kännedom om skiljeförfarandet och att han därför inte har kunnat utföra sin talan.
3. Hovrätten har avslagit Subways ansökan.
4. Enligt 53 § lagen (1999:116) om skiljeförfarande erkänns och verkställs i Sverige en utländsk skiljedom som grundar sig på ett skiljeavtal, om inte annat följer av 54–60 §§. Huvudregeln är således att en utländsk skiljedom ska erkännas och verkställas här. Enligt 54 § 2 erkänns och verkställs en utländsk

skiljedom inte i Sverige, om den part mot vilken skiljedomen åberopas visar att denne inte i vederbörlig ordning har underrättats om tillsättandet av skiljeman eller om skiljeförfarandet eller av annan orsak inte varit i stånd att utföra sin talan. I 55 § anges vissa hinder som ska beaktas självmant av domstol.

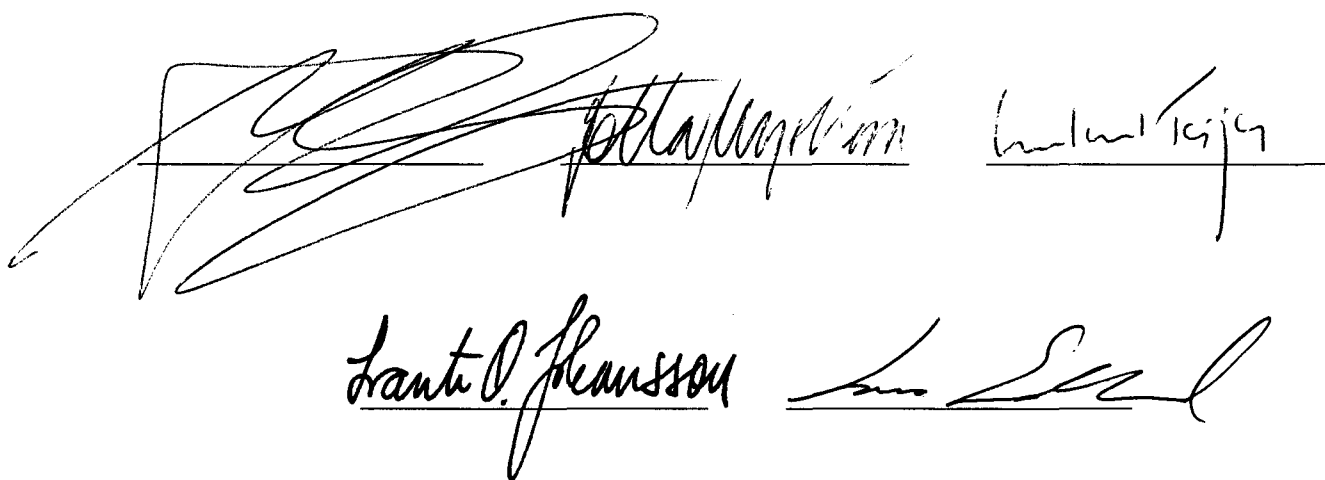
5. Högsta domstolen uttalade i rättsfallet NJA 2010 s. 219 att det av rätts-säkerhetsskäl måste ställas höga krav på en underrättelse som gäller själva det grundläggande förhållandet att ett skiljeförfarande ska inledas (påkallelse-skriften) och att det bör upprätthållas ett principiellt krav på att en sådan underrättelse ska ha nått motparten. Högsta domstolen anförde vidare att om det inte framgår av skiljedomen eller på annat sätt att motparten har nåtts av underrättelsen eller om motparten kan lägga fram en utredning som reser beaktansvärt tvivel om att motparten har nåtts av underrättelsen, får det normalt anses föreligga hinder mot erkännande och verkställighet enligt 54 § 2 lagen om skiljeförfarande. Om det däremot framgår att motparten ändå har kunnat utföra sin talan i skiljeförfarandet, ställer sig saken enligt Högsta domstolen annorlunda.

6. Subway har i Högsta domstolen gett in och åberopat åtskillig ny bevisning för att visa att Anders Eldebrandt nåtts av påkallelse-skriften och senare handlingar i skiljeförfarandet. Något hinder mot att åberopa ny bevisning finns inte (jfr Lars Welamson och Johan Munck, *Processen i hovrätt och Högsta domstolen*, Rättegång VI, 4 uppl. 2011, s. 127 f.).

7. Bland annat har Subway åberopat utredning som visar att mejl om förfarandet har skickats till en e-postadress som innehåller Anders Eldebrandts namn. Anders Eldebrandt har visserligen uppgett att han inte använder sig av e-post och alltså inte fått några mejl om förfarandet, men av utredningen framgår att han själv har använt e-postkontot vid senare tillfälle. Det som Anders Eldebrandt har anført ger därför inte anledning till antagande att han skulle ha

saknat kännedom om översänd e-post rörande skiljeförfarandet. Redan av detta förhållande ska Anders Eldebrandt anses ha underrättats om förfarandet i sådan ordning att han har fått tillfälle att utföra sin talan i skiljeförfarandet (jfr 2010 års rättsfall).

8. Mot nu angiven bakgrund finner Högsta domstolen att vad Anders Eldebrandt anfört inte utgör hinder mot erkännande och verkställighet av skiljedomen. Det föreligger inte heller något annat hinder mot att bifalla Subways talan. Subways överklagande ska därför bifallas.

The image shows four handwritten signatures in black ink, each placed above a horizontal line. From left to right, the signatures are: a large, stylized signature; a signature that appears to be 'Stefan Lindskog'; a signature that appears to be 'Ella Nyström'; and a signature that appears to be 'Gudmund Toijer'. Below these, there are two more signatures: 'Svante O. Johansson' and 'Lars Edlund'.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Stefan Lindskog, Ella Nyström, Gudmund Toijer, Svante O. Johansson och Lars Edlund (referent)

Föredragande justitiesekreterare: Annika Rygart Kjellander

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 02
Rotel 020109

BESLUT
2013-11-22
Stockholm

Mål nr
Ö 3912-13

SÖKANDE

Subway International B.V.
Adress hos ombudet

Ombud: Advokaten Patrick Andersson
Advokataktiebolaget Nordic Law
Box 5043
402 21 Göteborg

MOTPART

Anders Eldebrant, 511128-8956
Axel Wennergrens väg 18
135 39 Tyresö

Ombud: Jur.kand. Jonas Stjernquist
ED Juristbyrå AB
Brunnsgränd 4
111 30 Stockholm

SAKEN

Ansökan om erkännande och verkställighet av utländsk skiljedom

HOVRÄTTENS AVGÖRANDE

1. Hovrätten avslår Subway International B.V.:s ansökan om att den av International Centre for Dispute Resolution den 14 augusti 2012 i mål nr 50 114 T 00184 12 meddelade skiljedomen ska erkännas och förklaras vara verkställbar i Sverige.
 2. Subway International B.V. ska ersätta Anders Eldebrant för rättegångskostnader i hovrätten med 9 936 kr avseende ombudsarvode. Subway International B.V. ska också betala ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från dagen för hovrättens beslut till dess betalning sker.
-

Dok.Id 1107283

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 00	08-561 675 09	måndag – fredag 09:00-15:00
E-post: svea.avd2@dom.se www.svea.se				

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Subway International B.V. (Subway) har ansökt om att hovrätten ska erkänna och förklara en skiljedom meddelad den 14 augusti 2012 vid International Centre for Dispute Resolution, New York, U.S.A. (ICDR), i mål nr 50 114 T 00184 12 verkställbar i Sverige (bilaga A).

Anders Eldebrant har motsatt sig att skiljedomen erkänns och förklaras vara verkställbar i Sverige.

Parterna har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader i hovrätten.

PARTERNAS TALAN

Parterna har till stöd för sin respektive talan anfört i huvudsak vad som anges nedan.

Subway

Parterna har avtalat om att skiljedomsbestämmelserna i United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL) ska tillämpas på skiljeförfarandet. Subway och Anders Eldebrant har ingått ett franchiseavtal, vari det är reglerat hur kommunikationen mellan Subway och Anders Eldebrant ska ske. Den 10 april 2012, 23 maj 2012, 8 juni 2012 och 26 juni 2012 skrev ICDR brev till Subway och Anders Eldebrant med information bl.a. om potentiella skiljedomare, vem som utsetts till skiljedomare, kallelse till sammanträde för muntlig förberedelse och att målet skulle avgöras på handlingarna. Dessa brev skickades till Anders Eldebrant med e-post och med postförsändelser genom Federal Express samt i ett fall som rekommenderat brev genom United States Postal Service. Den 15 augusti 2012 skrev ICDR ett brev som informerade parterna om att skiljedom meddelats i målet, vilken skulle försändas till parterna genom däri beskrivet förfarande. Brevet skickades till Anders Eldebrant med e-post och med postförsändelse genom Federal Express. Subway lämnade den 10 september 2012 in en ansökan om stadfästelse av skiljedomen hos The United States District Court for the District of Connecticut. Under denna rättegång skickades ett antal handlingar till Anders Eldebrant genom Federal Express. Postförsändelserna

signerades av namngivna personer, dock inte Anders Eldebrant, i receptionen i restaurangen på Hornsgatan. En av personerna som signerat försändelser är Anders Eldebrants hustru.

Subway har på ett avtalsenligt sätt skickat relevant information till Anders Eldebrants restaurang på Hornsgatan 127 i Stockholm. Det måste anses vara Anders Eldebrants ansvar att kontrollera posten i restaurangen. Av det underlag som Subway åberopar framgår att Anders Eldebrant har hållits underrättad om skiljeförfarandet och beretts möjlighet att utföra sin talan.

Anders Eldebrant

Han har inte haft kännedom om skiljeförfarandet. Han har inte tagit del av någon av de handlingar som Subway har påstått har skickats till honom. Ingen av leveranserna har mottagits av honom. De försändelser som har signerats i receptionen i restaurangen har inte vidarebefordrats till honom.

UTREDNINGEN

Subway har åberopat skriftlig bevisning.

HOVRÄTTENS SKÄL

I 53 § lagen (1999:116) om skiljeförfarande anges att en utländsk skiljedom som grundar sig på ett skiljeavtal erkänns och verkställs i Sverige om inte annat följer av vissa i lagen uppräknade bestämmelser. Enligt 54 § samma lag erkänns och verkställs inte en utländsk skiljedom i Sverige om den part mot vilken skiljedomen åberopas visar att denne inte i vederbörlig ordning har underrättats om tillsättandet av skiljeman eller om skiljeförfarandet eller av annan orsak inte har varit i stånd att utföra sin talan (andra punkten i bestämmelsen).

Anders Eldebrant har till grund för att den aktuella skiljedomen inte ska erkännas och verkställas i Sverige anfört att han inte har underrättats om skiljeförfarandet.

Subway har hänvisat till bestämmelser i franchiseavtalet mellan parterna. Av franchiseavtalet, punkt 11, framgår bl.a. att parterna ska kommunicera med varandra skriftligen och att försändelsen ska skickas på visst sätt. Subway har emellertid inte ens påstått att bolaget har skickat en påkallelsekrift till Anders Eldebrant. Däremot har Subway påstått att ICDR har skickat handlingar till Anders Eldebrant under skiljeförfarandet och har bl.a. åberopat dessa handlingar, Federal Express kvittenser på att de mottagit beställningar av leveransuppdrag, ett bevis på att en rekommenderad försändelse som ska ha skickats med United States Postal Service adresserats till Anders Eldebrant samt kvittenser av försändelser som skickats till Anders Eldebrants restaurang efter skiljedomen. Subway har vidare påstått att parterna har avtalat att UNCITRAL:s bestämmelser om skiljedomsförfarande ska tillämpas. Anders Eldebrant har inte invänt mot detta påstående och hovrätten utgår från att bestämmelserna i UNCITRAL ska tillämpas på det i målet aktuella skiljeförfarandet.

När det gäller bestämmelserna om kommunikation i UNCITRAL ska enligt artikel 2 i UNCITRAL (i dess lydelse vid tiden för avtalet) en försändelse anses mottagen om den fysiskt har levererats till adressaten hos hans hemadress, affärsrörelse eller e-postadress. Om någon av dessa inte kan återfinnas efter rimlig efterforskning får leverans ske till den senast kända adressen. En försändelse ska anses mottagen den dag den levereras.

Högsta domstolen har i NJA 2010 s. 219 i ett ärende om erkännande och verkställighet av utländsk skiljedom haft att pröva om en part i vederbörlig ordning underrättats om skiljeförfarandet. Högsta domstolen har i avgörandet uttalat att de bestämmelser om erkännande och verkställighet av skiljedom som finns i lagen om skiljeförfarande och i New York-konventionen bör tolkas mot bakgrund av den allmänna strävan att underlätta verkställighet som konventionen ger uttryck för. Högsta domstolen har vidare anfört bl.a. följande. När det gäller en underrättelse som gäller själva det grundläggande förhållandet att ett skiljeförfarande ska inledas bör det upprätthållas ett principiellt krav på att den ska ha nått motparten. Om det inte framgår av skiljedomen eller på annat sätt att motparten har nåtts av underrättelsen eller om motparten i ett ärende om erkännande och verkställighet av skiljedomen kan lägga fram en utredning som reser beaktansvärt tvivel om att motparten har nåtts av underrättelsen, får det

normalt anses föreligga hinder mot erkännande och verkställighet enligt 54 § 2 lagen om skiljeförfarande. Om det däremot framgår att motparten ändå har kunnat utföra sin talan i skiljeförfarandet, ställer sig saken annorlunda.

Av det anförda drar hovrätten slutsatsen att det måste ställas höga krav på en underrättelse om påkallande av ett skiljeförfarande. Utgångspunkten är att det är mottagarens intresse av att motta kallelsen som står i förgrunden. Det är också de överväganden som låg till grund för artikel 2 i UNCITRAL-reglerna. I annat fall ansåg författarna till bestämmelsen att den inte skulle vara förenligt med 1958 års New York-konvention (Travaux préparatoires: UNCITRAL Arbitration Rules [1976] A/CN.9/9/C.2/SR.2, 15 april 1976).

Av den aktuella skiljedomen framgår inte att en underrättelse om att ett skiljeförfarande ska inledas har nått Anders Eldebrant. Det som hovrätten därför har att pröva är om Anders Eldebrant ändå ska anses ha kunnat utföra sin talan i skiljeförfarandet. Hovrätten har här att göra en helhetsbedömning (jfr Lindskog, Skiljelagen [Zeteo, 1 mars 2012] kommentaren till 54 §).

Av de åberopade handlingar som ska ha skickats till Anders Eldebrant framgår att de skickades med e-post. Det framgår emellertid inte till vilken e-postadress de skickades och Subway har inte åberopat något av dessa e-postmeddelanden. Av Federal Express kvittenser framgår att Federal Express har tagit emot leveransuppdrag men inte hur uppdragen skulle utföras eller att de har utförts. Mottagningsbeviset på den rekommenderade försändelse som ska ha skickats med United States Postal Service har fyllts i av avsändaren men inte av mottagaren och det finns heller inte någon uppgift om att försändelsen har avlämnats för postbefordran.

Av den utredning som finns i målet framgår således att det inte finns något mottagningsbevis som har undertecknats av Anders Eldebrant och inte heller några uppgifter från Federal Express eller United States Postal Service om att försändelsen nått adressaten. I målet uppkommer då frågan om den omständigheten att tre försändelser från ICDR bevisligen avsänts till adressatens korrekta adress också ska godtas som bevis om att de nått adressaten. Den principiella frågan har behandlats av

Högsta domstolen i NJA 2007 s. 157. Rättsfallet gällde preskriptionsavbrott och Högsta domstolen anmärkte inledningsvis att beviskravet i sådana mål fick ställas högt och att den omständigheten att det är utrett eller ostridigt att ett enskilt brev avsänts till gäldenären normalt inte godtagits som tillräcklig bevisning om att gäldenären också mottagit brevet, trots att avsändandet i sig är ett starkt belägg för att försändelsen också nått adressaten. Högsta domstolen kom i det aktuella avgörandet fram till att om borgenären skickat ett flertal försändelser får möjligheten att inte åtminstone någon nått gäldenären anses vara försumbar, om ingen särskild omständighet till stöd för detta föreligger. Preskriptionsavbrott hade således skett.

De tre i målet aktuella försändelserna har skickats under en tidsrymd av två och en halv månad från New York, USA, till Stockholm. Med beaktande av de höga beviskrav som bör ställas, anser hovrätten att det rör sig om så pass få försändelser att enbart bevis om avsändande inte kan godtas som bevis för att de även har nått adressaten. Sammanfattningsvis visar utredningen i målet att försändelserna i skiljeförfarandet inte får anses ha nått mottagaren och Anders Eldebrant har därför inte kunnat utföra sin talan i skiljemålet. Att försändelser efter skiljedomen kan anses ha tagits emot av Anders Eldebrant förändrar inte bedömningen.

Det ovan anförda innebär att det föreligger hinder mot att erkänna och förklara den aktuella skiljedomen verkställbar i Sverige. Subways ansökan om erkännande och verkställighet ska därför avslås.

Vid denna utgång ska Subway förpliktas betala Anders Eldebrants rättegångskostnader (se NJA 2001 s. 738). Yrkad ersättning för rättegångskostnader får anses skälig.

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 02

BESLUT

Ö 3912-13

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B.

Överklagande senast 2013-12-20

Prövningstillstånd krävs inte.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Kristina Boutz och hovrättsråden Dan Öwerström samt Gun Lombach, referent.

INTERNATIONAL CENTRE FOR DISPUTE RESOLUTION
International Arbitration Tribunal

SVEA HOVRÄTT 020109
INKOM: 2013-04-19 MÅLNR: Ö 3912-13 AKTBIL: Z

In the Matter of the Arbitration between

Subway International B. V.
vs.
Anders Eldebrandt
SUBWAY Restaurant #49883

ICDR Case # 50 114 T 00184 12

AWARD OF ARBITRATOR

I, THE UNDERSIGNED, Roy L. De Barbieri, as the duly appointed Arbitrator in this controversy pursuant to an agreement of the parties dated June 2, 2010 for Agreement #49883 which was submitted to the International Centre for Dispute Resolution ("ICDR"), under the provisions of the UNCITRAL Rules, having been duly sworn, and having duly considered the written proofs and allegations of the Claimant, wherein, the Respondent failed to file documents in writing and failed to present oral or written proofs in his own defense, FIND and AWARD as follows:

1. The Respondent has breached the Subway® Franchise Agreement with Riders executed with the Claimant dated June 2, 2010.
2. The Respondent's Franchise Agreement with Riders dated June 2, 2010 is terminated.
3. The Claimant is awarded the sum of 24,221.80 Swedish Kronor representing: Royalties and Advertising Fees and related charges owed to Claimant by the Respondent in accordance with the terms and conditions of the Franchise Agreement.
4. The Respondent must disidentify the SUBWAY® store and cease and desist use of all trade names, trademarks, service marks, signs, colors, structures, printed goods and forms of advertising indicative of the Claimant's sandwich business and return the Operations Manual to the Claimant as required by Paragraph 8.e. of the Franchise Agreement.
5. The Respondent shall reimburse Claimant for all reasonable costs incurred in pursuing the collection of all withheld monies, including all costs of this arbitration in accordance with the Franchise Agreement.

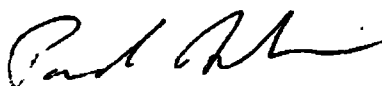
6. The administrative fees of the ICDR totaling \$975.00 USD and the compensation of the arbitrator totaling \$1,960.00 USD shall be borne by the Respondent. Therefore, Respondent shall reimburse Claimant the total sum of \$2,935.00 USD, representing said fees and compensation previously incurred by Claimant.
7. The Respondent shall pay to the Claimant €175 Euros per day for each day, after the issuance of this award, for which he continues to use the trade names, trademarks, service marks, signs, colors, structures, printed goods and forms of advertising indicative of the Company's sandwich business and/or use the Operations Manual; as required by Paragraph 8.e. of the Franchise Agreement.
8. For one year after termination of this Agreement, the Respondent will not directly or indirectly engage in, or assist another to engage in, any sandwich business (other than another duly licensed SUBWAY® restaurant) on the premises on which his franchise operated. In addition, the Respondent shall pay to the Claimant €10,000 Euros for each sandwich business he is associated with that is located on the premises which his Franchise was operating in violation of the this Subparagraph, plus eight (8%) percent of the gross sales of such businesses during the one (1) year period, as being a reasonable pre-estimate of the damages the Claimant will suffer. (European Union Rider Section 4.)
9. This Award is in full and final settlement of all claims submitted to the Arbitration. This Award is the FINAL AWARD. It is effective immediately, without the necessity of further hearing and can be confirmed in any court having jurisdiction.
10. I hereby certify that, for the purposes of Article 1 of the New York Convention of 1958, on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards, this Final Award was made at New Haven, Connecticut, U.S.A.

August 14, 2012

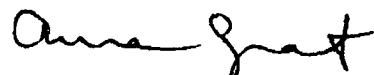
Roy L. De Barbieri, M,CI Arb.
Fellow, The College of Commercial Arbitrators,
Arbitrator

Kopians överensstämmelse
med originalet intygas:

Patrick Andersson

Kopians överensstämmelse
med originalet intygas:

Anna Graf

STATE OF CONNECTICUT)

) ss. New Haven

August 14, 2012

COUNTY OF NEW HAVEN)

On this 14th day of August, 2012 before me personally came and appeared Roy L. De Barbieri, M,CI Arb., to me known and known to me to be the individual described in and who executed the foregoing instrument, and acknowledged to me that he executed the same.

Joan Skiptunas

Joan Skiptunas
Notary Public

JOAN SKIPTUNAS
NOTARY PUBLIC
MY COMMISSION EXPIRES JAN. 31, 2016

SVEA HOVRÄTT

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga hovrättens avgörande ska Ni göra det genom att skriva till Högsta domstolen.

Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten. Det ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av det överklagade beslutet.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som yrkas,
4. varför avgörandet ska ändras,
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om Ni tidigare informerats om att Ni kan komma att delges handlingar i målet/ärendet genom förenklad delgivning, kan förenklad delgivning med Er komma att användas också hos Högsta domstolen om någon överklagar avgörandet dit.